

Udfordringer vedr. økonomistyring – kollektiv trafik

18. juni 2020
Side 1 af 4

Teknik og Miljø har de seneste år haft store udfordringer i økonomien for kollektiv trafik. Udfordringerne er udførligt beskrevet i en fælles analyse af Teknik og Miljø og Borgmesterens afdeling, der blev udarbejdet i forbindelse med sidste års budgetforhandlinger for 2020.

På baggrund af analysen, blev der i sidste års budgetforlig besluttet:

- at løfte rammen for kollektiv trafik med 10 mio. kr.
- at der blev budgetlagt med en årlig tilbagebetaling fra busselskabet på 20 mio. kr.
- at der arbejdes på en ny kollektiv trafikplan, der kan skabe balance på området fra medio 2023.

Samtidig blev alle områdets reserver på 78 mio. kr. udmøntet til Teknik og Miljø, og går til dækning af driftsunderskud – og ikke udvikling af kollektiv trafik, som de tidligere var øremærket til.

Primo 2020 har området derfor en lille opsparring på 13,4 mio. kr.

Status på økonomi i 2020

Midttrafiks ordinære budget for 2020 viser en forventet udgift på i alt ca. 337 mio. kr. for de opgaver, der vedrører Teknik og Miljø (dvs. opgjort ekskl. udgifter til handicap- og kommunalkørsel). Områdets ramme er på ca. 278 mio. kr. og der er dermed et ordinært underskud på ca. 59 mio. kr.

I 2020 har Aarhus Kommune modtaget en tilbagebetaling på 44 mio. kr. vedr. regnskab 2018. Årets ordinære resultat forventes dermed at være et underskud på omkring 15 mio. kr. Områdets reserver forventes dermed at være brugt med udgangen af 2020.

Vedr. Covid-19:

Midttrafiks seneste opgørelse pr. juni måned viser, at der forventes merudgifter og mindreindtægter for i alt 131,7 mio. kr. til Aarhus Kommune i 2020. Dette vedrører især mindreindtægter på i alt ca. 134 mio. kr. i bus og letbane, ekstra rengøring og en mindre besparelse, som følgende af faldende dieselpriiser.

Der er indgået aftale med staten om kompensation for tab i indtægter og merudgifter som følge af Covid-19 i 2020. Der forventes indgået en lignende aftale for 2021 og frem, men der er endnu ikke indgået en aftale.

På nuværende tidspunkt forventer Midttrafik at indtægterne i 2021 vil være 15% lavere end i 2019. Samlet set forventes mindreindtægter på i alt 51 mio.

TEKNIK OG MILJØ

Fællesadministrationen MTM
Aarhus Kommune

Budget og Regnskab MTM

Karen Blixens Boulevard 7
8220 Brabrand

Telefon: 89 40 15 00
Direkte telefon: 89 40 15 69

E-mail:
okonomiindkob@mtm.aarhus.dk
Direkte e-mail:
niol@aarhus.dk
www.aarhus.dk

Sagsbehandler:
Nina Olin

kr. i 2021. Det er fortsat forventningen, at disse udgifter vil blive dækket af Staten i 2021.

18. juni 2020
Side 2 af 4

Økonomi fremadrettet:

I forhold til det ordinære budget 2021 er der en ubalance på ca. 66 mio. kr. mellem de udgifter Midttrafik forventer og Teknik og Miljø's ramme til at betale kollektiv trafik. Dette forbedres af en forventet tilbagebetaling fra Busselskabet på 20 mio. kr., som forudsat i sidste års budgetforlig.

Der vil derfor frem mod medio 2023 være oparbejdet en betydelig gæld (opgørelsen er foreløbig og tal for 2021 og frem er dermed usikre):

Gæld	I mio. kr.
Primo opsparing 2020	13,4
Overskud i 2018 (retur i 2020)	44,1
Ordinært underskud i forhold til rammen i 2020	-59,0
Ordinært underskud i 2021	-66,1
Tilbagebetaling Busselskab i 2021	25,0
Ordinært underskud i 2022	-66,1
Tilbagebetaling Busselskab i 2022	20,0
Ordinært underskud i 2023 (halvt år)	-33,0
Tilbagebetaling Busselskab (halvt år)	10,0
Samlet gæld	-111,7

Den samlede gæld på ca. 112 mio. kr. er under forudsætning af, at Staten giver fuld kompensation for tabet vedr. Covid-19 i 2021 og årene frem, hvis der vil være relaterede udgifter.

Ud over de nævnte problemstillinger, er der nedenstående udfordringer i forhold til økonomien i kollektiv trafik.

1. Forudsætningen om 20 mio. kr. i tilbagebetaling fra Busselskabet

Der udbetales årligt en rabat vedr. ikke-udbudt kørsel fra Busselskabet til Aarhus Kommune. Rabatten udgør det overskud, som Busselskabet evt. opnår på denne buskontrakt. I gennemsnit har denne de seneste år været på ca. 20 mio. kr. Det er et problem at budgetlægge med 20 mio. kr. fremadrettet af to årsager:

Evt. kommende udbud:

Budgetforliget fastlægger samtidigt, at mulighederne for udbud af buskørsel undersøges. Hvis der gennemføres et udbud, skal man være opmærksom på, at rabatten også vil forsvinde. Det er besluttet at arbejde efter at et eventuelt udbud af kørslen kan ske i forlængelse af Trafikplan 2023.

Omstilling til el-drift:

Omstilling til el-drift er både en økonomisk udfordring for kommunen til finansiering af ladeinfrastruktur, men eldriften vil også påvirke Busselskabets driftsudgifter, og kan betyde at der ikke kan gives rabat. (se herunder).

Der bør derfor være opmærksomhed på, at tilbagebetalingsmidlerne ikke bliver disponeret dobbelt, og samtidigt kan falde helt bort, hvis der gennemføres et udbud af kørslen.

18. juni 2020
Side 3 af 4

2. Omstilling til el-drift

I budgetforliget for 2020 er det besluttet at fremrykke omstillingen af el-drift til 2027. Busselskabet har anskaffet 29 nye el-busser i 2021. Der forventes anskaffet yderligere 20-25 elbusser hver år i forbindelse med den løbende busudskiftning, indtil alle busser er udskiftet. Busselskabets anskaffelse af elbusser indebærer enten at kontraktpriserne vil stige (se nedenfor) eller at der ikke kan forventes et overskud fra busselskabet på de hidtil forudsatte ca. 20 mio. kroner årligt.

Der er herudover et årligt behov for kommunal finansiering af ladeinfrastruktur til det voksende antal elbusser. Busselskabet op til budgetforhandlingerne i 2020 vurderet, at ladeinfrastrukturen til omstilling af den samlede buspark vil koste ca. 50 mio. kr. Der er i forbindelse med budgetforlig 2020 afsat de første 21 mio. kr. til anlægsinvesteringer til elladestandere. Det resterende beløb forventes finansieret af MOVE-midlerne ved kommende budgetforlig. En genvurdering af anlægsbehovet viser, at der er behov for væsentligt mere finansiering, for at omstillingen kan gennemføres. Et endnu ikke endeligt overslag viser udgifter for ca. 90 mio. kr., frem til 2027.

I budgetforliget er der herudover udmøntet 10 mio. kr. til indkøb af elbusser i 2021 fra Klimafonden, der blev oprettet i forbindelse med budgetforliget 2020. Der er ikke anvist yderligere finansiering, men de 10 mio. kr. dækker ikke den samlede kapacitet ved udskiftning af alle busser (ca. 180 busser i alt).

Ud over anlægsudgifterne til omstillingen er der også en udfordring ift. afledte driftsomkostninger. Kollektiv busdrift afregnes efter en kontrakt med afregningspriser, som hidtil har været baseret på anvendelse af dieseldrevne busser. Forventningen er, at den eksisterende kontrakt snarest skal genforhandles, idet der skal fastlægges en ændret afregningspris for eldrift i stedet for dieseldrift. Merprisen for eldrift kendes endnu ikke, da der hidtil ikke har været erfaringstal at basere en kontraktforhandling på. Men på landsplan er forventningen, at kontraktprisen for en køreplantage med eldrift kan blive øget med 2-4%.

I budget 2020 er der budgetteret med en kontraktbetaling for bybusdriften i Aarhus på 466 mio. kr./år. En øgning af timeprisen med 2-4% vil med et

uændret kørselsomfang således medføre øget kontraktbetaling på 9-18 mio. kr. årligt, når hele busparken er omstillet til eldrift.

18. juni 2020
Side 4 af 4

Driftsbudgettet til køb af kollektiv trafik bør af den grund øges med 2 mio. kr. fra 2021 stigende til 15 mio. kr. årligt i 2027 til finansiering af eldrift.

3. Håndtering af forventet oparbejdet gæld

Der forventes en betydelig oparbejdet gæld på området, inden en ny kollektiv trafikplan kan træde i kraft medio 2023 på 112 mio. kr.

Det udgør en væsentlig udfordring, hvordan denne gæld skal håndteres, hvis det ikke skal påvirke serviceniveauet i den nye Kollektive trafikplan u hensigtsmæssigt.